

2019-2020 ve 2020-2021 Sezonlarında TFF Süper Liginde Şampiyon Olan Takımların Pandemi Dönemi Öncesindeki ve Pandemi Dönemindeki Müsabakalarının Karşılaştırılması

Yaşar TUNÇ¹, Kamil ERDEM²

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 10.11.2021
Kabul Tarihi: 06.02.2022
Online Yayın Tarihi:
06.02.2022

Anahtar Kelimeler

Futbol, Maç analizi,
Covid-19, pandemi

DOI

10.55238/seder.1021948

Bu çalışmanın amacı 2019-2020 ve 2020-2021 sezonları şampiyonu olan İstanbul Başakşehir FC ve Beşiktaş kulüplerinin pandemi dönemi öncesi sezonunun ilk devresi ile pandemi dönemindeki ilk sezonunun maçların istatistiksel analizini yapıp iki dönem arasındaki performansları değerlendirmektir. Araştırmanın evrenini TFF Süper Ligindeki takımları oluşturmaktadır. Örneklemi TFF süper liginde 2019-2020 şampiyonu ile 2020-2021 sezonu şampiyonu olan takımları oluşturmaktadır. Araştırma grubunu, 2019 - 2020 ve 2020-2021 ilk yarı sezonlarında TFF Süper Ligi'nde oynanan 72 maçtan oluşuyor. Araştırmada birbirinden bağımsız iki grup olduğu için 2019-2020 pandemi dönemi öncesi ve 2020-2021 pandemi dönemi maçları bağımsız t testi istatistik yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Başakşehir kulübünün pandemi dönemi öncesi ve pandemi dönemindeki maç analizlerinde Faul sayısı $p < 0,05$ dışındaki diğer parametrelerinde anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Comparison of the Competitions of the Champions of the TFF Super League in the 2019-2020 and 2020-2021 Seasons Before the Pandemic Period and During the Pandemic Period

Abstract

Article Info

Received: 06.11.2021
Accepted: 06.02.2022
Online Published:
06.02.2022

Keywords

Football, Match analysis,
Covid-19, Pandemic

DOI

10.55238/seder.1021948

The aim of this study is to evaluate the performances of the 2019-2020 and 2020-2021 seasons champions, İstanbul Başakşehir FC and Beşiktaş clubs, by making a statistical analysis of the matches of the first half of the season before the pandemic period and the first season of the pandemic period. The universe of the research consists of the teams in the TFF Super League. The sample consists of the teams that are the 2019-2020 champions in the TFF super league and the 2020-2021 season champions. The research group consists of 72 matches played in the TFF Super League in the first half seasons of 2019 - 2020 and 2020-2021. Since there are two independent groups in the research, the matches before the 2019-2020 pandemic period and the 2020-2021 pandemic period were analyzed using the independent t-test statistical method. In the match analysis of Başakşehir club before and during the pandemic period, no significant difference was found in other parameters except the number of fouls $p < 0.05$.

¹ Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hareket ve Antrenman Bilimleri, İstanbul/Türkiye

² Sorumlu Yazar: Marmara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul/Türkiye ORCID ID: 0000-0001-9930-7691

* Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hareket ve Antrenman Bilimleri, Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

Giriş

Bir hastalığın belirli bir bölgede zaman içerisinde çok fazla görülmesi durumu salgın (epidemi) olarak ifade edilirken bu salgın durumunun daha fazla bölgelere yayılıp dünya çapında ilerlemesi pandemi olarak ifade edilmektedir. Tarihte belirli hastalıkların zamanla bulaşıcı hastalıklara dönüşerek insan sağlığı için tehdit oluşturduğu pek çok örnek bulunmaktadır (Arık, 1991).

Türk tarihinde de salgına dönüşmüş pek çok hastalık vardır. Örneğin cumhuriyetin ilk zamanlarında frengi hastalığı salgına dönüşmüş ve Anadolu'da çoğu insan bu salgına yakalanmıştır. Bu salgın döneminin seyri, yeni olan hastaneler ve gezici sağlık ekipleri tarafından ücretsiz yapılan tedavi sayesinde önemli derecede değişmiştir (Özdiñ, 2020).

2020 yılında ortaya çıkan Covid-19 hastalığı ile dünyada ve Türkiye'de salgın hastalığı konusu tekrardan gündeme gelmiştir. Frengi ve sıtma gibi hastalıkların görüldüğü dönemlerde alınan önlemler benzer olarak Covid-19 salgın döneminde de alınmıştır. Bu önlemler spor alanında da uygulanmıştır. Örneğin alınan önlemlerden bir tanesi spor faaliyetlerinin ve müsabakalarının ileri bir tarihe ertelenmesi ile sonuçlanmıştır (Afacan ve Onağ, 2020).

Gerek dünyada gerekse ülkemizde en revaçta spor branşı olan futbolda müsabaka maçlarını geçici bir süre ile ara vermiştir. 19 Mart 2020 tarihinde Gençlik ve spor bakanımız Mehmet Muharrem Kasapoğlu tarafından Covid-19 salgını sebebiyle Süper lig başta olmak üzere bütün futbol liglerinin ertelendiğini kamuoyuna bildirmiştir. Covid-19 salgın sürecinin bitmesi için alınan önlemler doğrultusunda ertelenen Süper lig maçlarının TFF Yönetim Kurulu ve TFF sağlık kurulu yapılan görüşme sonucunda müsabakaların 12 Haziran 2020'de kaldığı yerden devam etmesine karar verilmiştir.

Sporla maç analizin tarihi yüzyıllar öncesine dayanıyor Mısırlılar dans figürlerini okumak için hiyeroglifleri kullanmışlardı. Romalılar hareketleri kayıt altına almak için notasyonun ilkel metodunu kullanmışlardır. Bu gelişmeler sayesinde Rudolf LABAN 1948 yılında geliştirdiği gözlemeleme tekniğiyle günümüze ulaşmıştır (Müniroğlu ve Deliceoğlu, 2008). LABAN ın geliştirdiği bu sistemi dans notasyonundan esinlenerek yapmıştır. Bu sistemde şu kavramlar belirtilmiştir; Hareket, anatomik değişiklik, görsel tasarım, ilişki, ağırlık merkezi, denge ve ritim modelleridir (William ve ark. 2005).

Maç analizi sayesinde sporcuların performanslarını objektif verilerle kayıt altına alarak Antrenörün sporcu ve takımın gelişmesinde rol oynar (Müniroğlu ve Deliceoğlu, 2008).

Bu doğrultuda çalışmamızda Türkiye Süper liginde pandemi öncesi şampiyon olan takımı ile pandemi döneminde şampiyon olan takımının Covid-19 süreci içerisinde ve öncesindeki performans değişimlerini incelemek amaçlanmıştır.

Materyal ve Yöntem

Araştırma Modeli

Betimsel tarama modeli olarak belirlenen bu araştırmada doküman incelemesi ve tarama yapılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Araştırmada 2019-2020 ve 2020-2021 yıllarında Türkiye Süper Liginde şampiyon olan takımlarının oynadıkları müsabakalar ile ilgili literatür taraması yapılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırmanın evrenini TFF' ye bağlı takımlar oluştururken; örneklemini pandemi öncesi ve pandemi dönemindeki TFF Süper Liginde şampiyon olan 2 takım oluşturmaktadır. 2019-2020 sezonunda TFF Süper Ligindeki 18 takım bulunurken, 2020-2021 sezonunda küme düşme kaldırılıp alt ligden 3 takım üst lige

eklendiğinden 21 takım bulunmaktadır. Bu durumdan dolayı çalışmamızda 2019-2020 sezonunda olduğu gibi 2020-2021 sezonunda 18 takım olarak varsayılmıştır.

Verilerin Toplanması

TFF Süper Ligindeki Takımlarının, 2019-2020 ve 2020-2021 sezonlardaki verileri gerekli izinler alındıktan sonra MATBALL maç analiz programı arşivinden excel formatında Samsung hard diskine kaydedilmiştir. Ayrıca MATBALL müsabaka analizi programı ile şampiyon olan iki takım bireysel olarak değerlendirilmiştir. MATBALL bir sporcunun veya bir takımın müsabaka içindeki performansını somut verilerle yansıtan bilgisayar destekli bir programdır (Bakır ve Muniroğlu, 2020).

Verilerin Analizi

2019-2020 ve 2020-2021'de TFF Süper Liginde şampiyon olan iki takımın pandemi döneminden önceki sezonunun ilk devresi ve pandemi dönemindeki ilk devresi aynı yöntemler ve aynı parametreler içerisinde analiz edilerek veriler kayıt altına alınmıştır. Bu veriler faul sayısı, sarı kart sayısı, kırmızı kart sayısı, atak sayısı, topla oynama süresi (sn), gol sayısı, müdahale sayısı, penaltı sayısı, pas sayısı, orta sayısı, köşe vuruşu sayısı ve top kazanma sayısı parametrelerinden oluşmaktadır.

Araştırmada birbirinden bağımsız iki grup olduğu için 2019-2020 pandemi dönemi öncesi ve 2020-2021 pandemi dönemi maçları bağımsız t testi istatistik yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmamızda istatistiksel analizler için SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır.

Bulgular

Tablo 1. 2019-2020 Sezonu Şampiyonunun T-Test Değerleri ve Yüzde Dağılımları

N	İstanbul Başakşehir FK	X	Sayı	Yüzdeler %	P
17	Faul 2019-2020	12,94	220	%54,73	0,025
	Faul 2020-2021	10,71	182	%45,27	
17	Sarı Kart 2019-2020	1,82	31	%50,82	0,897
	Sarı Kart 2020-2021	1,76	30	%49,18	
17	Kırmızı Kart 2019-2020	0,06	1	%25	0,431
	Kırmızı Kart 2020-2021	0,18	3	%75	
17	Atak Sayısı 2019-2020	600,24	10204	%48,58	0,284
	Atak Sayısı 2020-2021	635,24	10799	%51,42	
17	Süre (sn) 2019-2020	1700,2159	28903	%48,81	0,463
	Süre (sn) 2020-2021	1778,9141	30241	%51,13	
17	Gol 2019-2020	1,88	32	%56,14	0,416
	Gol 2020-2021	1,47	25	%43,86	
17	Müdahale 2019-2020	16,82	286	%51,01	0,231
	Müdahale 2020-2021	12,18	207	%41,99	
17	Penaltı 2019-2020	0,12	2	%50	1,000
	Penaltı 2020-2021	0,12	2	%50	
17	Pas 2019-2020	427,12	7261	%47,42	0,155
	Pas 2020-2021	473,59	8051	%52,58	
17	Orta Sayısı 2019-2020	15,41	262	%43,16	0,104
	Orta Sayısı 2020-2021	20,29	345	%56,84	
17	Köşe Vuruşu 2019-2020	5,65	96	%44,65	0,230
	Köşe Vuruşu 2020-2021	7,00	119	%55,35	
17	Top Kazanma 2019-2020	106,18	1805	%48,33	0,152
	Top Kazanma 2020-2021	113,53	1930	%51,67	

p<0,05

TFF Süper Ligde 2019-2020 sezonunda şampiyon olan Beşiktaş kulübü pandemi dönemi öncesi ile pandemi dönemi sezonundaki maçları karşılaştırıldığında Faul sayısında anlamlı bir farka rastlanmıştır. $p<0,05$ bu farkın faul yalırken temas olduğu için futbolcuların bu sebepten faul sayısından kaçınıldığını düşünebiliriz.

Tablo 2. 2020-2021 Sezonu Şampiyonunun T-Test Değerleri ve Yüzde Dağılımları

N	Beşiktaş	X	Sayısı	Yüzdeler %	P
17	Faul 2019-2020	11,29	192	%46,72	0,245
	Faul 2020-2021	12,88	219	%53,28	
17	Sarı Kart 2019-2020	3,06	52	%56,52	0,151
	Sarı Kart 2020-2021	2,35	40	%43,48	
17	Kırmızı Kart 2019-2020	0,18	3	%50	1,000
	Kırmızı Kart 2020-2021	0,18	3	%50	
17	Atak Sayısı 2019-2020	698,00	11866	%51,70	0,162
	Atak Sayısı 2020-2021	652,18	11087	%48,30	
17	Süre (sn) 2019-2020	1943,6306	33041	%52,07	0,131
	Süre (sn) 2020-2021	1788,7900	30409	%47,93	
17	Gol 2019-2020	1,59	27	%42,19	0,289
	Gol 2020-2021	2,18	37	%57,81	
17	Müdahale 2019-2020	15,47	263	%50,97	0,736
	Müdahale 2020-2021	14,88	253	%49,03	
17	Penaltı 2019-2020	0,12	2	%25	0,163
	Penaltı 2020-2021	0,35	6	%75	
17	Pas 2019-2020	532,71	9056	%51,81	0,254
	Pas 2020-2021	495,47	8423	%48,19	
17	Orta Sayısı 2019-2020	19,35	329	%57,62	0,731
	Orta Sayısı 2020-2021	14,24	242	%42,38	
17	Köşe Vuruşu 2019-2020	5,88	100	%61,35	0,671
	Köşe Vuruşu 2020-2021	3,71	63	%38,65	
17	Top Kazanma 2019-2020	112,53	1913	%52,63	0,101
	Top Kazanma 2020-2021	101,29	1722	%47,37	

$p<0,05$

TFF Süper Ligde 2020-2021 sezonunda şampiyon olan Beşiktaş kulübü pandemi dönemi öncesi ile pandemi dönemi sezonundaki maçları karşılaştırıldığında hiç bir parametrede anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Tartışma ve Sonuç

Covid-19 sürecinin salgına dönüşmesi ülkelerin spor sistemlerini hem ekonomik anlamda hem de psiko-sosyal anlamda kötü etkilemiştir (Göksel, 2020). Tüm dünyayı etkileyen bu salgın sportif faaliyetleri askıya almakla kalmayıp faaliyetlerin ertelenmesine ve iptal olmasına sebep olmuştur (Türkmen ve Özşarı, 2020).

Pandemi nedeniyle 2020 yılının mart ayında ertelenen maçların 3 ay sonra yeniden oynanması Süper Lig futbolcularında kafa karışıklığına sebep olmuştur. Pandemi devam ederken maçların tekrardan başlatılması yönünde hem olumlu görüşler hemde olumsuz görüşlere sahip olan sporcular bulunmaktaydı.

Bazı futbolcular ise maçların tekrardan başlatılması ya da başlatılmamasında kararsız kalmıştır (Afacan ve Onağ, 2020)

2020-2021 Şampiyonu olan Beşiktaş'ın Pandemi dönemi öncesi ve pandemi dönemindeki top kazanma ve topa müdahale sayılarına baktığımızda (Tablo.2) iki parametre arasında doğru orantı vardır. Futbolcuların pandemi döneminde rakipten top kazanma sayısının azaldığı görülmektedir. Bu azalmaya bağlı olarak daha az top kazanma sonucunda rakibe müdahalenin azaldığını görüyoruz. Bu genel azalmanın pandemi koşullarında oynatılan müsabakaların futbolcular üzerinde hastalık kapma endişesi gerekçesiyle temas sayısından kaçtıklarını söyleyebiliriz.

Çiftçi ve Demir (2020) çalışmalarında TFF Süper Liginde oynayan futbolcuların algıladıkları stres düzeylerinin TFF 2. Ligde oynayan futbolculara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğunu belirtmiştir. Aynı çalışmada futbol liglerinin yeniden başlatılmasını doğru bulmayanların stres ve korku düzeylerinin liglerin tekrar başlatılması kararını doğru bulanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Çalışmamızın sonucunda 2019-2020 Süper Lig şampiyonu olan Başakşehir kulübünün pandemi döneminden önce oynadığı maçlar ile pandemi sırasında oynadığı maçlar arasında faul sayıları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir. Analiz verilerine göre Başakşehir kulübü pandemi döneminden önce %55,73 faul yaparken pandemi dönemi sezonunda bu yüzdelik %45,27'e düşmüştür. Faul sayılarındaki bu azalmanın sporcuların pandemi döneminde rakip oyuncularla temastan kaçındığından dolayı olduğu düşünülmektedir. Başakşehir kulübünün diğer parametreleri arasında ise anlamlı fark tespit edilmemiştir. 2020-2021 sezonunun şampiyonu olan Beşiktaş kulübünün pandemi dönemi öncesinde oynadığı maçlar ile pandemi döneminde oynadığı maçlar arasında parametreler açısından anlamlı fark tespit edilmemiştir.

Sonuç olarak 2019-2020 ve 2020-2021 TFF Süper Lig şampiyonu olan İstanbul Başakşehir ve Beşiktaş kulüplerinin istatistiksel verilerine dayanarak Başakşehir pandemi dönemi öncesinde gol sayısı ve müdahale sayısı gibi skora etki eden parametrelerde düşüşe geçtiği görülmektedir. Beşiktaş'ın pandemi öncesi ile pandemi dönemi maçları verilerine baktığımızda Beşiktaş pandemi döneminde şampiyon olmasına rağmen top kazanma sayısı, orta sayısı, pas sayısı ve müdahale sayılarında pandemi öncesi üçüncü olduğu sezona göre azalma olmuştur. Pandemi öncesi ile pandemi dönemindeki bu farklılıkların takımların transferlerine futbolcuların hastalık korkusu taşıdıklarından kaynaklı olabileceğini düşünebiliriz.

Kaynaklar

- Afacan, E. & Onağ, Z. (2020). Profesyonel Türk futbolcularının Covid-19 nedeniyle ertelenen maçların başlaması hakkında görüşlerinin incelenmesi: Nitel Bir Araştırma. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 201-221.
- Arık, F. Ş. (1991). Selçuklular zamanında anadolu'da veba salgınları. *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 15(26), 27-57.
- Bakır, İ. & Müniroğlu, R. S. (2020). Türkiye süper liginde mücadele eden bir futbol takımının iç saha ve dış sahalarda yaptığı maçların analiz sonuçlarının karşılaştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(3), 391-399.
- Çiftçi, F. & Demir, A. (2020). COVID-19 pandemisinde türk profesyonel futbolcuların Covid-19 korkusu ve kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 2(Özel Sayı 1), 26-38.

- Frank, A., Fatke, B., Frank, W., Förstl, H. & Hölzle, P. (2020). Depression, dependence and prices of the COVID-19 crisis. *Brain, Behavior and Immunity*, 87, 99.
- Göksel, A. G. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Spor Organizasyonlarına Etkisi ve Sporda Normalleşme Süreci. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).
- Major, B., Cozzarelli, C., Horowitz, M. J., Colyer, P. J., Fuchs, L. S., Shapiro, E. S., ... & Nelson, E. L. (2000). *Encyclopedia of psychology*: 8 Volume set. New York and Washington: Oxford University Press and the American Psychological Association.
- Müniroğlu, R., & Deliceoğlu, G. (2008). *Futbol da Müsabaka Analizi ve Gözlem Teknikleri*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Özdiñç, A. (2020). Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Frengi: 1916-1925 Yılları Arası Salnamelerde Bolu Sancağı Örneği. *Abant Tıp Dergisi*, 9(1), 8-19.
- Reardon, C. L., Hainline, B., Aron, C. M., Baron, D., Baum, A. L., Bindra, A., ... & Engebretsen, L. (2019). Mental health in elite athletes: International Olympic Committee consensus statement (2019). *British Journal of Sports Medicine*, 53(11), 667-699.
- Türkmen, M. & Özsarı, A. (2020). Covid-19 salgını ve spor sektörüne etkileri. *International Journal of Sport Culture and Science*, 8(2), 55-67.
- Williams, M., Reilly, T. & Carling, C. (2005). *Handbook for Soccer Match Analysis*. Oxon: Routledge.

Makale Alıntısı

Tunç, Y. & Erdem, K. (2022). 2019-2020 ve 2020-2021 Sezonlarında TFF Süper Liginde Şampiyon Olan Takımların Pandemi Dönemi Öncesindeki ve Pandemi Dönemindeki Müsabakalarının Karşılaştırılması [Comparison of the Competitions of the Champions of the TFF Super League in the 2019-2020 and 2020-2021 Seasons Before the Pandemic Period and During the Pandemic Period], *Spor Eğitim Dergisi*, 6 (1), 14-19.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.